

Dreptatea

ORGAN AL PARTIDULUI NAȚIONAL ȚĂRĂNESC
CREȘTIN DEMOCRAT

ANUL XXIII

(Seria a IV-a nr. 507)

VINERI/SIMBĂȚĂ

29/30 noiembrie 1991

4 pagini — 10 lei

Director

ILIE PĂUNESCU
Redacția și administrația:
Calea Victoriei nr. 133, et. 2
70179 București
Cont de virament:
45.10.50/1106
Banca Comercială Română
S.M.B.
Telefon: 50.41.25
Fax: 50.64.44

Reintregirea, de la vis la realitate

La 1 decembrie, data sfântă a unirii românilor, prăznuim o zi de mare semnificație. Nu este doar o sărbătoare, ci o reînnoire a unității naționale, o reînnoire a unității etnice și istorice. Este o zi de mare semnificație, o zi de mare semnificație, o zi de mare semnificație.

La 1 decembrie, data sfântă a unirii românilor, prăznuim o zi de mare semnificație. Nu este doar o sărbătoare, ci o reînnoire a unității naționale, o reînnoire a unității etnice și istorice. Este o zi de mare semnificație, o zi de mare semnificație, o zi de mare semnificație.

BARBU CIOCIULESCU

DECRET-LEGE CONSFINTIND ACTUL UNIRII

FERDINAND I

Prin grația lui Dumnezeu și voința națională rege al României,
La toți de față și viitori, sănătate:
Asupra raportului președintelui consiliului nostru de miniștri sub nr. 2171 din 1918,
Luând act de hotărârea unanimă a Adunării Naționale din Alba Iulia.
Am decretat și decretăm:
Art. I. Ținuturile cuprinse în hotărârea Adunării Naționale din Alba-Iulia de la 18 noiembrie/1 decembrie 1918 sunt și rămân de-a pururea unite cu Regatul României.
Art. II. Președintele consiliului nostru de miniștri este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decretului-lege de față.
Dat la București, la 11 decembrie 1918.

FERDINAND

Președintele consiliului de miniștri
și ministru de externe,
Ion I. C. Brătianu

CONSILIUL DIRIGINTE AL TRANSILVANIEI

Proclamația de la Alba Iulia

I. Adunarea Națională a tuturor Românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunată prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba-Iulia în ziua de 18 noiembrie (1 decembrie) 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dînșii cu România. Adunarea Națională proclamă îndesăbuit dreptul înalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între riurile Mureș, Tisa și Dunăre.
II. Adunarea Națională rezervă teritoriilor sus indicate autonomie provizorie până la întrunirea Constituantei aleasă pe baza votului universal.
III. În legătură cu aceasta, ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat român, Adunarea Națională proclamă următoarele:
1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sinul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în Corpurile Legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.
2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.
3. Înfăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieții publice. Votul obșteșc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe, în vîrstă de 21 de ani la reprezentarea în comune, județe ori parlament.
4. Desăvîrșită libertate de presă, asociere și întrunire; libera propagandă a tuturor gîndurilor omenești.
5. Reforma agrară radicală. Se va face conserierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conserieri, desființînd fidel-comisile și în temeiul dreptului de a micșora după trebuință latifundiile, i se va face posibil țăranului să-și creeze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atît cît să o poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare e, pe de o parte, promovarea nivelării sociale, pe de altă parte, potențarea producției.
6. Muncitorimii industriale se asigură aceleași drepturi și avantaje, care sînt legitime în cele mai avansate state industriale din apus.
IV. Adunarea Națională dă expresie dorinței sale, ca Congresul de Pace să înfăptuiască comunitatea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimine războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.
V. Români adunați în această Adunare Națională salută pe frații lor din Bucovina scăpați din jugul monarhiei austro-ungare și uniți cu țara mamă România.
VI. Adunarea Națională salută cu iubire și entuziasm liberarea națiunilor subjugate pînă aci în monarhia austro-ungară, anume națiunile: cehoslovace, austro-germană, iugoslavă, polonă și rutenă, și hotărăște ca acești saluți să se aducă la cunoștința tuturor acelor națiuni.
VII. Adunarea Națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi români care în acest război și-au vărsat singele pentru înfăptuirea idealului nostru murind pentru libertate și unitatea națiunii române.
VIII. Adunarea Națională dă expresie mulțumirii și admirației sale tuturor puterilor aliate care prin strălucitele lupte purtate cu cerbicele împotrivă unui dușman pregătît de multe decenii pentru război au scăpat civilizația din ghearele barbariei.
IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, Adunarea Națională hotărăște instituirea unui Mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română oriînd și pretindînd față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiile pe care le va afla necesare în interesul națiunii.

Nu mai printr-un regim democratic putem întări țara noastră românească, mai ales cînd trebuie să fim seama de cerințele vieții moderne de stat. Nu mai avînd un regim de drepturi și libertăți înaltru țării, vom avea țările să validăm cauza noastră în afară.
IULIU MANIU — 1 Decembrie 1918
Alba Iulia

1 Decembrie 1990

Anul trecut, cu săptămîni înainte de 1 Decembrie, am fost invitat de o înaltă oficialitate să discut despre participarea Partidului Național Țărănesc Creștin Democrat la sărbătoarea națională, alături de reprezentanții regimului.

Condițiile principiale, pe care aveam mandat să le pun, erau două. În primul rînd, avînd în vedere experiența fcută decenii în șir sub comuniști, am cerut ca domniile Iliescu și Roman să nu confunde sărbătoarea Unirii tuturor românilor, așa cum făcuseră Gheorghiu-Dej și Ceaușescu cu toate evenimentele și personalitățile remarcabile din trecutul nostru, de la Decembrie pînă la Unirea Principatelor. Marea înfăptuire de la 1 Decembrie 1918 s-a datorat într-o măsură decisivă Partidului Național din Ardeal și lui Iuliu Maniu. În consecință — și aici urma o doua condiție a PNȚCD — președintele nostru, ca succesor al lui Iuliu Maniu, urma să ia cuvîntul al doilea, la Alba Iulia, imediat după președintele țării.

Prima condiție a fost acceptată pe loc, așa cum mă așteptam, cu un ușor aer de jignire. Cum puteam sugera că guvernul actual ori avea năvălurile detestabile ale înaintașilor lor comuniști? Cum acesta era subînțelesul asigurărilor ce mi se dădău. La a doua condiție mi s-a pus întrebări și s-a stăruit în remarcă pline de dezaprobare asupra punctului III al Proclamației de la Alba Iulia, care or fi dot drepturi prea mari minorităților. Am insistat asupra cererii, subliniind că, dacă protocolul nu ar marca în felul cerut de noi recunoașterea meritelor excepționale ale lui Iuliu Maniu, ne-ar fi imposibil să participăm la festivitățile de la Alba Iulia. Nu am obținut un răspuns clar. În mod evident, guvernul nu era pregătît să dea asigurări în numele președintelui Iliescu. Ba, ceva mai mult, se pregătise chiar o amenințare la adresa partidului nostru, care mi-a fost fluturată în finalul conversației.

Fără legătură cu subiectul discuției noastre, a spus interlocutorul meu principal, trebuia să mi se ceară să comunic conducerii PNȚCD ca guvernul aștepta acordul ei pentru a publica, la începutul lui ianuarie 1991, o parte din listele de informatori ai Securității. Și anume, lista celor care nu aparținuseră partidului comunist. Excepția s-or fi explicat prin aceea că or fi fost pur și simplu imposibil să se mai stabilească care dintre membrii p.c.r. se aflaseră în serviciul odiosului organ de reprimare. De mult, sub Gheorghiu-Dej, or fi fost dot un ordin secret lăscit chiar de dictator, în virtutea căruia listele informatorilor Securității, membri de partid, or fi trebuit să fie ținute de organele județene, nu de cele centrale. Cum arhivele acestor organe n-ar mai fi existat, guvernul Roman s-or fi văzut nevoit să omită numele foștilor agenți acoperiți provenienți din p.c.r.

M-am început răspunsul la această propunere-amenințare prin a preciza pe ce poziție mă aflam, atunci cînd discutăm un astfel de subiect. La începutul anilor cincizeci s-au exercitat presiuni puternice asupra mea, timp îndelungat, pentru a mă determina să devin informator al Securității. Am refuzat cu îndrăzneală — deși nu mi era deloc ușor să o fac. Drept urmare, am fost arestat și ținut într-un lagăr de exterminare la canalul Dunăre-Maree Neagră. Ca prin minune, am scăpat cu viață. Era clar, deci, din acest detaliu autobiografic, se simțeau aveam pentru cei care cedaseră și acceptaseră să colaboreze cu Securitatea. Găseam însă că nu venise momentul să se publice lista lor — completată sau selectivă. O asemenea acțiune ar fi stîrnit resentimente violente, ar fi distrus familii, ar fi împins la răzburări, unele singurase, la sinucideri etc., într-o societate și așa răscălită de pasiuni politice, care nu rareori dau naștere la violențe, unele de mari proporții.

În cele din urmă, m-am angajat să transmit totuși mesajul guvernamental președintelui PNȚCD.

Bineînțeles, domnul Corneliu Coposu nu a fost impresionat de încercarea de șantaj. Guvernul n-avea decît să publice listele pe care le dorea — cu toate riscurile pentru el, pe care le presupunea o selecție, o împărțire a informatorilor în buni (membri ai p.c.r., destinați să fie protejați) și răi.

După cum se știe, amintirea regimului nu s-a tradus în fapte. Cît privește cererea de a se da cuvîntul domnului Corneliu Coposu, la Alba Iulia, imediat după domnul Ion Iliescu, ea nu a fost acceptată decît în ajunul lui 1 Decembrie, după un șir de discuții noi, unele mai dificile decît cele de așteptat.

Unul spectacolul deplăbil, dat de hardul mobilizat la Alba Iulia, în ziua de 1 Decembrie 1990. Cătorva putea desprinde, din amănuntele de culise date aci, semnificațiile mai profunde ale revoltului incident. Registra de domniile Ion Iliescu și Petre Roman și dirijată de ultimul în vîrstă întregii țări, în fața camerelor de televiziune, reprezentanții înarmă — pentru cei care îi cunoșteau antecedentele confidentiale — o experiență în plus cu un regim comunist.

ILIE PĂUNESCU

Interviu cu dl. Valentin Gabrielescu

pag. a 2-a

Sărbătoarea tuturor Românilor

— LA BUCUREȘTI

Duminică 1 Decembrie 1991 va avea loc, în sala de festivități a PSDR din strada Onușii nr. 3, aniversarea a 73 de ani de la Marea Unire de la Alba Iulia.

Festivitatea este pusă sub egida PNȚCD și PSDR, următoarele două partide care au organizat Marea Adunare de la 1 Decembrie 1918.

— LA ALBA IULIA

Opoziția Unită Anticomunistă din județul Alba anunță pentru luni, 2 decembrie 1991, orele 16, la sala mare a Casei de Cultură a Sindicatelor din Alba Iulia, întrunirea cu conducătorii partidelor care fac parte din Convenția Națională pentru Instaurarea Democrației.

— LA BRAȘOV

Cu ocazia sărbătoririi zilei naționale a României, la 1 Decembrie, Convenția Națională pentru Instaurarea Democrației (CNIT) organizează la Brașov, duminică, începînd cu

ora 14, în sala Teatrului Dramatic, un spectacol de gală. Intrarea liberă.

În deschiderea spectacolului va avea loc festivitatea de premiere a cîștigătorilor openului de șah, Cupa „Liberalul” — ediția a II-a, care a avut loc la Brașov în perioada 23 nov. — 1 dec. 1991, ediție organizată de CNIT.

— LA CHIȘINĂU

CHIȘINĂU 28 (Rompres). — Cu ocazia celei de-a 73-a aniversări a istoricului act al Unirii tuturor românilor (1 Decembrie 1918), la Muzeul de Istorie a Moldovei din Chișinău a fost inaugurată expoziția „Luminile Neamului” — transmise agenției Moldova Pres.

Expoziția include obiecte din colecțiile Muzeului Militar Național al României și ale Arhivelor Statului din București, care a oferit principalele măști și documente privind răpirea din teritoriul românesc, în special momentul 1775 — Bucovina, și dramaticul eveniment 1940 — Basarabia. O deosebită încă-

cătură emotivă poartă în sine cele 38 de icoane, 138 de sculpturi în piatră, precum și grafice reprezentînd chipuri de volevozi și oameni de seamă ai neamului.

— PENTRU UN ADEVĂRAT

1 DECEMBRIE LA ALBA IULIA

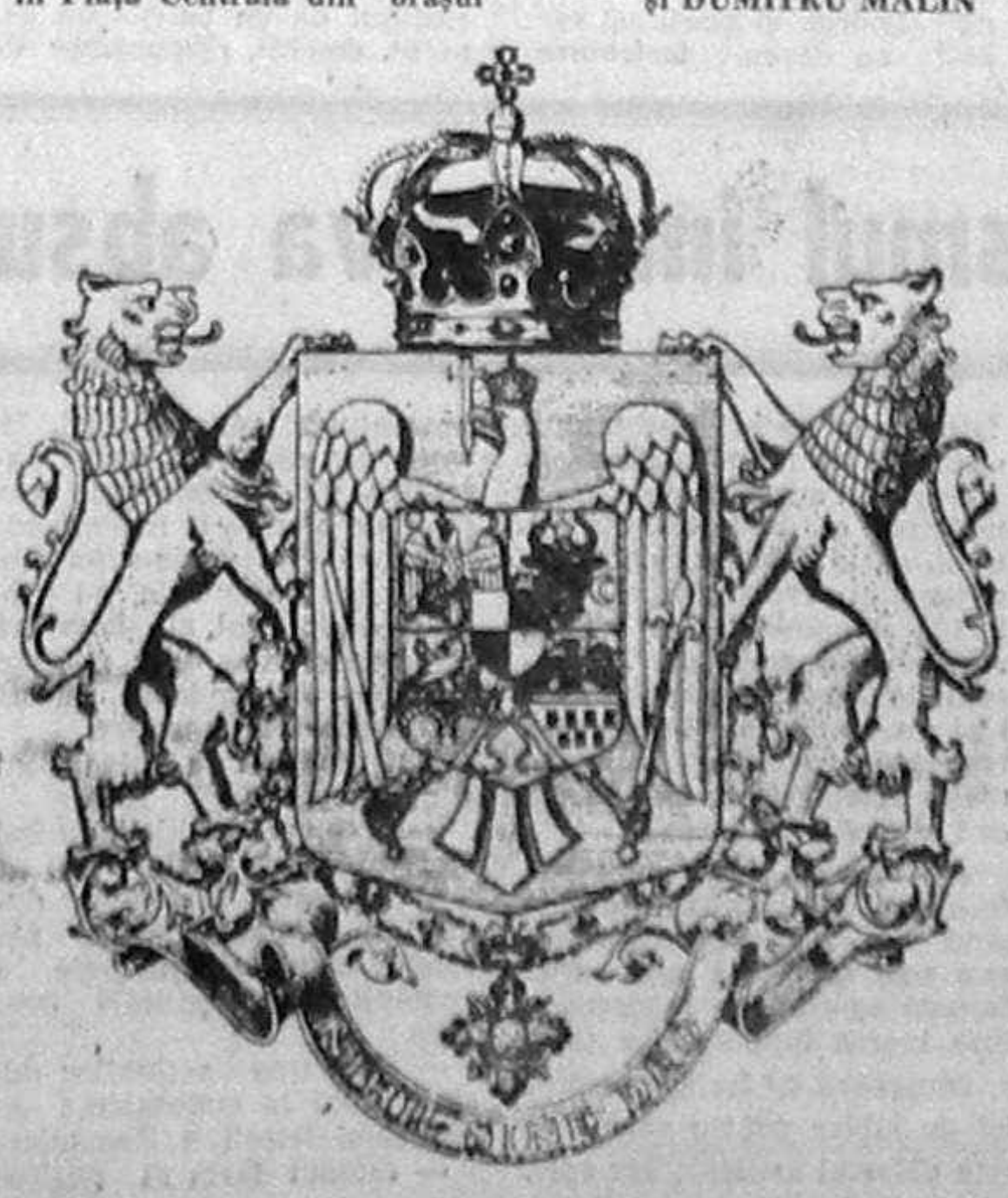
Spiritul democratic al Declarației de la 1 Decembrie 1918 pare pentru todeauna instaurat în România. Cum s-au mai putut petrece după cele rostite atunci, groznicile cutremure de mai tîrziu: clauza roșie de 40 de ani și comunismul deghizat al acestor ultimi doi ani? Cum a mai fost posibilă și Marea Rusine pe obrazul Albei Iulii, întimplată la sărbătoarea Unirii de anul trecut?

Această rusine vom încerca s-o spălăm noi, locuitorii meleagurilor Albei, care atunci am plins de dezamăde că așa ceva era posibil. Dacă la 2 decembrie 1991, orele 16, vom avea bucuria să-i ascultăm pe reprezentanții partidelor care fac parte din Convenția Națională pentru

Instaurarea Democrației, la 1 decembrie 1991, cînd vor fi trei sferturi de veac de la Marea Unire, sîntem siguri că vom avea bucuria să dezvoltăm în Piața Centrală din orașul

Alba Iulia, Piața „Iuliu Maniu”, bustul acestui bărbat, cel mai de seamă om politic al timpului nostru

ION BERCIU
și DUMITRU MALIN

(Rompres)

**Jaful organizat
sub pavăza SRI**

Mondial feminin de
se va juca la Pekin
în teren două echipe
în asteptare: Norve
a întrecut în semif
dial cu 4-1 și S.U.

Salomir — Cluj; F. vinul — A.S.A. Ele (D. Petrescu — F. Sportul Studentesc (M. Constantinescu — regii), Petrolul — D. rea (A. Crisan — Universitatea Craiova Bistrita (Gh. C. — Rm. Vilcea), Poșta — Steaua (A. Sibiul), F.C. Farul Arnes (D. Craciun F.C. Inter — F.C. Craișenișcu — Rm. Dinamo — Oțelul Salomir — Cluj; T. tiber vor începe la ultima se va dispu primele echipe finale

● Finala Camp. Mondial feminin de se va juca la Pekin. În teren două echipe, în asteptate: Norvegia, a trecut în semifinale cu 4-1 și 8-1.